

GAZETA

de Transilvania.

ANUL

(CU PREANALTA VOIE.)

AL X-LEA.

N^{ro}. 85.

Brashov, 23. Octomvrie.

1847.

Предъзл възкателор, еспортация ши им-
портация лор дн патриале постре.

Есте зп проверъ ла ромъни: „Милъми е
de totъ лашеа, de mine днсъ ши се ръне
inima.“ Noi ка de зп ан ми маи вине джкоче,
въераръм аша тълт пе ирланзи територі де
фоме, пе виртемвердианіи фъгъторі дн patria
лор, пе сілезіаніи тълкъторі де пълеа чеа
маи веагръ пе словачіи розъторі ла пълеа де
овъс ши лъдиді тот де фоме пе злицеле Ун-
гаріеі; iar de липса че ар америнга ши пе
къита постръ патрие, авіа атінсеръм пълъ а-
към дн партиене кънд ши кънд къте чева,
ши ачаеста о фъкъръм маи тълт арътънд
кърса предърилор ши сілиндъне а джквация
пе пълів, пентрѳка неѳинд причінь дждестъ-
латъ де темере, съ пъ пълім ка ши чел
каре пе щинд днпота ши възндъсе къ деде
дн апъ пълъ дн върѳ, перъндъши къмпъ-
тъл дн лок съ се трагъ спре дерм, дънд
маи джлънтрѳ се аѳндѳ ши маи таре. Се
паре днсъ къ пентрѳ виторіѳл чел маи де
апроне пъ пълем пълі тот ачаестъ маніеръ,
пъ къ доръ попорітѳа патриеі пострѳе пріп
світеле предърѳі а ле възкателор маи възтос
дн прітълвара трекътъ джкоче ар фі ши де-
веніт ла перікол де а фълтъѳзі, чі пентрѳ
въ іаръш дъпъ зп алт проверъ: „Наза възѳ
ѳереше прітѳждіа реа.“ Липса ши ѳометѳа
пъ о адъче зп сінгър ап, ачаеста о възъръ
пъріндіи пощрѳі ла авъл 1815—17, към ши
поі джшине дн чеі доі ані маи де апронъ
дн Унгаріа ши маи дн тотъ Европа. Дечі
спре а възѳше, пълъ джкът се къвине а фі
джрїжаді пентрѳ авъл виторіѳ, ар тревзі съ
кълечем датърѳі дн авъл ачаеста де прѳсте
тотъ патриа, прівіторѳе атът ла предърѳіле въз-
кателор, кът ши тотодатъ ла кътъдїтѳеа ши
калітатеа родіріі, съ кътъм ши дн гръна-
реле дн авъл трекът, съ ши аѳлм пъ кътва
дн Трансілваніа се еспортъ брешкаре кътъ-
дїтѳе де възкате дн алтъ парти прекъм авіа
се маи джтъмплъ вродатъ. Ачесте тоте ле
вом черчета ачі къ прѳсъпнере къ чітиторіі
пощрѳі вор фі ѳост къ лваре амінте ла ар-
тіколіи пощрѳі дн N^{ri} 82—83.

Предърѳіле възкателор дн пїаделе па-
триеі ѳвсеръ атът естїмп, кът ши ан ши ан-
дърдї ѳорте дїѳерїте: дела 6 пълъ ла 12
ши естїмп де ла 8 пълъ ла 20 ф. гълѳата
де грѳѳ, челѳалте родіріі тот дн пропордіа
ачаеста. Аша, прекънд ла Клъж се ведеа

грѳѳл кърат къ 10—12 ф. ла Брашов дн
къмпърам пълмаі ка 6—7 ф. (1845); естїмп
іаръш ла поі стъ пълъ акъм чел маи фъ-
тос ла 15—16 ф. кънд ла алте пїаде маи
депъртате ши маи апроніате стъ пълмаі ла
12—13 ф. De unde вине ачаестъ дїѳерїонъ
къ тотъл възтъорѳе ла окі дн о патрие ре-
спектїве атът де мїкъ, unde пїаделе съот
преа апроне взеле де алтеле. Родіреа пъ
ера прѳсте тот вїнекъвънтатъ? Аша есте;
къчї дн взеле комїтатъ пе ла мїжловъл
Трансілваніеі дн ані 1845—46 родіреа гръ-
пелор ши а съкъреі, пе аїреа ши а къкъре-
зълві ѳѳ съракъ; днсъ тот дн ачел тїмп
Треїскавлеле, дїстрїктърїле Брашов ши Фъ-
гъраш, маи тотъ Съсітѳеа ши партиа таре а
джтїсълві комїтатъ Хънедѳра авъръ родіре
вїнекъвънтатъ, дн кът се паре къ се пълѳеа
продъче пе зшор о компланаре (потрївїре)
а предърилор, депъртънд дн днпгърїле маи
авъте дн челе маи лїпсіте, ка дїѳерїнда пре-
дърилор съ пъ ѳіе аша стрїгъторѳе. — Не
кътва грънареле економїлор ввнї ера де-
шерте? Ачаеста о вор нега тоді ачеїа, ка-
рїі възъръ, къ естїмп дела Алѳа Каролїна,
С. Севеш, Оръдїе, Деѳа ш. а се скѳсе маи
въртос пе Мъръш дн жос о таре сътъ де
въкате дн Въпат, unde пълъ ши сътенї дн-
трѳепрїнсеръ спекъладїі авъте къ съте шарї де
къкърз джкъркат пе лътрїі ши пе каї. Ва
че есте маи де тїраре, къ дн пърдїле Клъ-
жълві ши але Тързеї unde липса ѳѳ тълт сіп-
дїтъ, атът жїданїі, кът ши тълдї алді спекъ-
ладїі пе тълдї днпредїѳр скѳсеръ къ тїїле
де гълете къкързъл, пе каре дн Бїхар ши
Сатмар дн възндъръ сърат ши пїпърат. De
unde еші ачест прїсос? Неапърат къ пъ дн
грънареле пїїне пълмаі де плевъ. Есте зп
таре рѳѳ, къ дн патриа пострѳе пъ се поте
аѳла съта адевъратъ а възкателор еспортате
кътрѳ Унгаріа, неѳинд ашезатъ ватъ саѳ алт
їнстїтет контролърїѳ нїчі ла апъсъл нїчі ла
порѳъл Трансілваніеі. De сар пълѳеа рецїі
ачаеста, неар фі маи зшор а джкелѳе пе вї-
торїѳ; пъ къ доръ поі ам чере опрїреа ес-
портаціеі ле зп тїмп де перікол, кареа неар
стрїка маи тълт, чі пентрѳка съ се кънѳкъ
пълъ дн кът ам авѳа тревзїндъ де възкате
стрїпне дъпъ че ар рълънеа ши прїсосъл
пропрїетарїлор авъдї тот дн патрие, адїкъ
съ аѳлм кам къте съте ам фі сілїдї а маи
трїміте аѳаръ токъта ши пентрѳ възкате, дъпъ
че дн тотъ сърѳчїа пострѳе пе есѳ атътеа

ми де гъльиорі фръмоні пентръ алте тре-
вѣице дрепте ши пентръ маі тѣлте пѣмаі
пърѣте, капридіосе, прѣчещі, фетейещі.

Апсъ оре атѣт е пѣшѣнтѣл пострѣ де
перодиторѣ, атѣт е попорѣтѣа пѣстрѣ де
деасѣ ши вѣтърѣосѣ, пентръка дѣдатѣ съ ши
авем тревѣицѣ mare de импортація вѣкате-
лор стрѣине? Нічі зна нічі алта дѣн ачестѣа.
Дакѣ нѣ, апоі unde заче прѣчина, къ глѣтеле
дѣпъ зн сѣгър ап перодиторѣ се маі лѣдѣск
де фѣтѣ? Unde заче прѣчина, къ не кънд ла
Брашов лѣам грѣл къ 5 ф. ла Къж ера
къ 10 ф.? Шѣм къ дескоперѣа пѣстрѣ нѣ
есте чева поѣ, шѣм ши атѣта, къ къ къте пѣсе-
рѣм ачі не хѣргѣе, нѣ vom преа реформа
пърѣрѣе тѣторор рѣініцілор: къ тѣте аче-
стѣа поі не фачем даторѣица патриѣтѣкѣ. —

Апвѣдѣці не цѣрані ши кіар не чеі маі
тѣлці прѣпрѣтарѣ а пърта о екопомѣе тѣлт
маі регѣлатѣ; сѣліці не знѣ ши не алці
прѣн мѣжлѣче морале, маі вѣртѣс прѣн е-
сетплѣ вѣн а фѣ тѣлт маі пѣстрѣторѣ, пѣн-
тръка съ пѣші вѣндѣ че нѣ ле прѣсосещѣ;
ла кът де прѣтѣварѣ сѣші рекѣмпѣре кіар
ши семѣица. Ачѣаста токѣа акѣм прѣн до-
трѣдѣчѣреа вѣрѣрѣлѣі сѣр пѣтѣа реалѣза дѣ
тѣлте пѣрці ши дѣ тѣлте прѣвіице. Пѣнтрѣ
пѣтѣле чѣлѣі каре сѣтѣрасѣ къ пѣрѣне пѣні
ши пѣщѣ не маі тѣлте мѣі, преоцілор, дѣ-
демѣаці не попор а фѣ маі пѣстрѣторѣ; а-
чѣаста е стрѣица дѣ. даторѣицѣ мораль. Аѣ
нѣ шѣці къ дѣн 10 фѣрѣ ши рѣпіторѣ 1/2 къ-
зѣрѣ дѣ пѣкат дѣн мѣпѣс ши авѣа 1/2 прѣн а-
тѣрѣрѣ, едѣкагіе перѣкѣлѣосѣ, темперѣмент
непорѣчѣт? Ведѣці фѣарѣле пѣшѣнтѣлѣі къ
че фѣрѣе алеарѣгѣ, кънд сѣнт флѣтѣнде ши
сетѣосѣ; аѣ нѣ ши отѣл арѣ даторѣица вѣнеі
пѣстрѣрѣі де віада са трѣпѣаскъ, не карѣа
тот Dzeѣ io dede ка ши не чеа сѣфлетѣаскъ,
пѣвѣндѣла дѣ мѣжлѣкѣл патѣрѣі дѣнавѣціте къ
тот че vedem ши піпѣім? Съ прѣченѣм маі
віне къвінтѣле „пѣнеа пѣстрѣе чеа де тѣте
зімеле дѣніо пѣб асѣзі;“ съ пѣ ащѣнтѣм де
атѣтѣа орѣі ка порѣтѣлѣ фрѣпт съ не кадѣ
дрѣпт дѣн черѣв дѣ гѣрѣ; дѣтрѣ сѣдѣрѣа фе-
дѣі пѣстрѣе съ не къщѣігѣм чѣле де трѣвѣ-
ицѣ. Маі дѣколо.

Чеі дела карѣі атѣрѣнѣ, сѣнт рѣгаці а дѣ-
грѣжі тѣлт маі стрѣис де дѣлеснѣреа комѣ-
нікацілор. Дрѣмѣрѣле чѣле десѣвѣндѣте фак,
ка стрѣпѣртѣрѣле де вѣкатѣ фѣнд авѣме іарѣа
ши прѣтѣвара дѣ тѣлте цѣнѣтѣрѣі нѣ пѣмаі
фѣрте скѣмпѣе, чѣ ши кърат пѣсте пѣтѣицѣ,
прѣсосѣл знѣі дѣпѣт нѣ пѣте ажѣице тѣмѣрѣіѣ
ши къ фолос дѣ чѣлалѣлт дѣкът пѣлѣ съ
дѣчѣі мѣнтѣнілор сѣрѣачѣі вѣкатѣ дѣн сѣсѣме, еі
пот тѣрѣі де фѣтѣе дѣтре мѣвѣці лор шѣл.
шѣл. О трѣстѣ адеверѣре не дѣ ачі Унгарѣа
дѣ чеі доі ані дѣн вѣртѣ, unde тот дѣн віаа
преа рѣлелор дрѣмѣрѣі пѣлѣ че дѣн парѣтѣа
де сѣс тѣрѣрѣі лѣкѣвѣторѣі тѣлці де фѣтѣе дѣн
пѣрціле еі де жос ешѣрѣ сѣтѣе манѣне де вѣ-
катѣ дѣн цѣрѣі стрѣине не Дѣлѣре, не Сав,
ла Фѣтѣе, Трѣест шѣл. фѣнд комѣнікаціле
маі дѣлеснѣте. Ла а. 1844 се скѣсерѣ дѣн
Унгарѣа дѣн афѣрѣ 5,031,800, — ла 1845 іа-
рѣш 4,939,600 ши токѣа ла а. 1846 кънд
ліпса се лѣдѣсе, ешѣрѣ 3,990,000 тѣжі де вѣ-

катѣ, грѣѣ, къкѣрѣз, сѣкарѣ, орѣ, овѣс, фѣ-
іпѣ тѣчѣнатѣ.

TRANSLVANIA.

Къж. Дела діетѣ. Дѣн шѣдѣица діе-
талѣ 101, че се цѣнѣ дѣн 25. Октомвѣрѣе
статѣрѣле лѣварѣ ла десѣватѣре рескрѣптѣл ре-
цѣск, каре сосѣі дѣн зімеле трѣкѣте дѣн прѣ-
віица пѣртѣрѣі прѣдѣсѣрѣлор ши сѣнт декѣр-
сѣл діетѣі, ши дѣн каре леѣе М. Са се дѣн
дѣрасѣ а лѣса афѣрѣ ачѣл пѣнт, каре сѣпа,
ка асѣпра тѣдѣларѣлор діетѣле съ нѣ се пѣтѣ
пѣрта прѣдѣс дѣн тѣмѣл діетѣі, зікънд къ
зн асѣменеа пѣнт нѣ се потрѣвѣще къ прѣн-
чѣпеле дрѣптеі адмѣнѣстраціі де дрѣнтѣте. Ста-
тѣрѣле прѣітѣрѣ ачѣл арѣікол де леѣе къ ачѣл
адаос, ка перѣсѣнеле діетѣле ши де ачі дѣна-
інтѣ съ фѣе прѣвіте ка пѣвіолавѣле, (пѣвѣтѣ-
тѣчѣосѣ) дѣн прѣвіица перѣсолѣмѣтѣдѣі. Дѣпѣ
ачѣеа се чѣтѣрѣ вѣре 29. прѣіекте де леѣе
карѣ тѣте фѣнд дескрѣсе кърат, дѣкъ дѣн а-
чѣа зі се трѣмісерѣ ла перѣсолѣлѣ рѣцѣск,
къ ачѣа рѣгарѣ, ка съ мѣжлѣчѣаскъ ла М.
Са М. прѣлѣвѣціреа діетѣі пѣлѣ кънд ачѣсте
прѣіекте вор сосѣі жос дѣтѣрѣте къ пѣтере
де леѣе, ка де лѣк съ се ши пѣтѣ пѣне дѣн
лѣкарѣе. — Дѣн шѣдѣица 102, дѣн 26. Окт.,
депѣтаціа карѣа терѣсѣе ла рѣцѣскѣл комѣ-
сарѣі къ прѣіектѣле де леѣе, прѣітѣі ресѣвѣс,
къ есел. са се ва сѣлі а мѣжлѣчѣі, ка пѣлѣ
кънд вор сосѣі ачѣле прѣіекте дѣтѣрѣте де
плѣн, діета съ нѣ се дѣкѣдѣ. Дѣпѣ ачѣеа
дѣтѣрѣнд дѣн діетѣ ши р. гѣверѣнѣ се дѣтре-
прѣнсе алеѣѣреа знѣі поѣ консѣліарѣі де гѣ-
верѣнѣ дѣн лѣкѣл есел. сѣле а гр. Емерѣк
Мѣко, каре се фѣкѣ тѣсѣрѣрѣі. Нѣмѣрѣл во-
тѣсанцілор ера 168. Рѣсѣлтатѣл алеѣѣрѣі фѣ,
къ дѣн катѣлічѣі къпѣтарѣ: Васѣліе Нѣпчѣа
145, Шѣфан Хорѣват 143, Фрѣдерѣк Маі 106;
дѣн реформаци: Сѣгъсѣнд Сѣчѣаі 146, гр.
Нѣколае Торѣдкаі 145, в. Нѣколае Банѣі 115;
дѣн лѣгерѣанѣ: Самѣіл Бренѣнѣберг 161, Карѣл
Гѣвѣел 153, Мѣхѣл Берѣтлѣф 111; дѣн знѣтарѣ:
Емерѣк Галѣалѣі 163, Данѣл Сѣнтѣванѣі 162,
Ладѣслае Ісѣлаі 154. — Дѣн шѣдѣица 103 дѣн
27. Октомвѣрѣе фѣнд іарѣш фѣдѣ ши р. гѣ-
верѣнѣ, гр. Іѣан Немѣш, прѣсѣдѣнтѣл есакѣто-
ратѣлѣі ши Павѣл Кѣзѣма, консѣліарѣіл гѣверѣнѣл
депѣсерѣ жѣрѣтѣнтѣл обѣчѣвіт. Дѣпѣ
ачѣаста се лѣварѣ ла десѣватѣре знѣле оперѣте
де але депѣтаціі сѣстѣмѣтѣче прѣвітѣрѣе ла вѣ-
пеле пѣпѣстѣрѣі партѣкѣларѣ, кът есте а орѣ-
шѣлѣлѣі Брѣдѣкѣш. а. Ачі се скѣларѣ знѣі
зікънд, къ ар фѣ пѣпѣстѣрѣі, каре апѣсѣ не
дѣтреага патрѣе ши авѣме не класа конѣтрѣ-
вѣтѣрѣе, кът есте пѣтѣрѣдѣл мѣлітар (ілішѣл),
прѣн вѣрѣаре чѣрѣрѣ, ка маі дѣтѣі съ се десѣ-
ватѣ знѣле ка ачѣстѣа, апоі кѣвѣсе партѣкѣ-
ларѣ ши атѣрѣоте. Дѣн вѣрѣареа ачѣаста прѣ-
сѣдѣнтѣл прѣпѣсе, къ дѣн шѣдѣица вѣітѣрѣе се
ва десѣватѣ пѣтѣрѣдѣл мѣлітарѣі, дѣпѣ ачѣеа
квартѣрѣле дѣн тѣмѣл діетѣі, пѣнтрѣ карѣ
рѣгѣ не статѣрѣі, ка съ се прѣгѣтѣаскъ. Дѣпѣ
ачѣеа іарѣш вѣртѣ десѣватѣреа дѣн прѣвіица
Брѣдѣкѣлѣі, ши а скѣвѣлѣі Чѣк, карѣ дѣтре-
алѣтеле прѣпѣсе дрѣпт пѣпѣстѣрѣе ши деаѣа
дѣскѣлѣкарѣе а шѣвалѣлор ачі дѣн патрѣіа поа-

стръ. Аи привінда ачестеѣа статъріле хотъ-ръръ къ касса ачестеа аре съ се деа ла система-тика депътаціе кареа съ лъкре леці потривіте пентрѣ дпшъмътеніре. Тот де ачестъ депътаціе се ціне ші опрїреа стрънімор де а дптра дп Трансїлванїа, пъпъ ла дпфїндареа ачелор леці, прекъм ші мїжлочїреа стръплънтърїї чангъмор діа Молдавїа. Дъпъ ачестеа се лъкъ ла десватере пъпъствїреа че чеаркъ оїерїї дела Сївїїз къ дпшърїреа кон-трївудїеї; ръдікареа К. Вашархеївлї ла рауг де ораш реџеск, каре се ші прїїмі, тъ-кар къ зпїї протестаръ. Дптре пъпъствї-рїле че ле ръдікъ комїтатъ Белградълї де сѣс ера ші ачееа, ка р. гвверїї съ оїе ръ-рат а дпдрента не паціа съсеаскъ ла дп-плїнїреа лецімор че ле калкъ, кънд чере ка адвокациї, карїї аъ депъс одатъ ченсъръ ла М. Вашархеїз діа тоте леціме, съ оїе дпда-тораці а депъне поъ ченсъръ дпаштеа зпї-версїтѣдїї съсещї, дакъ вор а лъкра касе дп пъшътъл реџеск. Тот дп ачестъ ше-діацъ се прїїмі ші проїектъл зпїїа діа де-пътаці, ка статърїле съ чеаръ дела М. Са ресолюдіе дп привінда проїектълї пентрѣ мъзевл націонал, салонъла де театрѣ націонал ші салон пентрѣ адвараеа діетеї ш. а.

Маїестатеа Са ч. реџескъ се дпдръ а чїнстї не контеле Емерїк Міко де Хїдвер, де кърнд алесъл тесаарарїз къ тїтлз де „консіларїз де таїнъ“ ші прїп зрмаре къ пшїре де „еселендіе“ фъръ таксъ.

Реџескъл секретарїз дела тесаарарїат Іgnatїe де Берїнгер, (ромън пъскът) се мѣтл ла о алтъ вїацъ дп 18. але ачестеѣа. Оїеї църъва вшоръ!

Соціа есел. сале а фостълїї канчеларїз де кърте Алексїе Нопчїа, пъскътъ Барбара Наладї дп 17. Октомврие пъръсі локвїоделе пъшътешї.

Сївїїз, 26. Октомврие. Гълеата де гръвл чел маї фръмос есте ші аїчі къ 12 ф. 2—3 грочїде маї сѣс орї маї жос; къкъръвл маї вїне де 5 ф.

Дп 5. Октомврие в. се дескїсе аїчі кър-сѣла де дпвѣдътъръле теологїче къ „дпшъ-рате череск“ (Veni Sancte) ші къ о предї къ, дп кареа дъпъ воїоца къвїонїеї сале Длѣї архїмадрїт ші вїкарїз Andreї Шаръна, предїкаторъла дедъсе фръмос мълдімеа тре-вїоделор спїрїтвале ші реленїосе а ле по-порълвї пострѣ п. в. прїп зрмаре ші да-торїоделе преодїмїї. —

Асѣпра сатълї Цїкїндеал ешї есекціе остъшаскъ, пентрѣкъ дпшї пердъръ проче-сѣла че авеа къ вечїнъл сат съсъск Рошїа дп прїчїна зпїеї пърдї де хотар, не каре пъ воїа ал да.

КРОАЦІА ШІ СЛАВОНІА.

Дъпъ към арътаръм дп алт пшър. ста-търїле Кроаціеї, Славонїеї ші а Далмаціеї се адвараъ ла діета лор націонал кареа дп 18. Октомврие а. в. се дескїсе къ тогъ соле-нїтатеа дп къпїтала Аграм прїо локодїто-рївл де ван, есел. са епїскопъла де Хавлї,

къ о къвъитаре сгомотбѣс, плїнъ де сїмпатїе націонал. Дар дпкъ шї къ маї маре енерџїе де кът президентъл ворвї дп 19. къ мѣдъларїз ал діетеї анъме Плесевїцкі. Аче-ста зїсе ла зп лок: „Тїмъвл пострѣ аре съ дпшърїндъ зп лъкръ маре, ел ш'аъ дес-кїсї фърїїле сале пентрѣ лъкрареа націмор; ваї де ачееа паціе кареа некъпоскънд, орї не въгънд дп сеатъ кїемареа чеа пштерїкъ а тїмпълвї, се левевеще а лъа парте ла ачестъ маре лъкраре.“ Скърт тендїнда ачестъї дпфокат върват есе аколо, ка кроато-славонїї съ се дешепте о-датъ, шї съ дпчещъ а се репаше ла інте-ресъл лор націонал. Маї дптї вор съ ла-педешї еї, ка зпгърїї, лїмба латїнъ, шї дп локъла еї съ прїїмїаскъ не а лор націонал, кълтїватъ орї некълтїватъ, лор пъ ле пашъ; къчї зїк, де е некълтїватъ, се ва кълтїва къ пої деодатъ, пшмаї съ пъ не оїе ршїне де еа, фїнд къ атъчї арътъм, къ пъ кѣвїм лї-вертатеа шї къ съптем дпкъ легаді де стрї-нїсїтѣ, ва съ зїкъ, дпкъ пъ съптем дп старе де а цътеа зъвлла не пїчїоре ш. а. ш. а.

Chronica strâină.

Італіа. Търїн, 15. Октомврие. Дп пштереа артїкол: 102 діп конгресъл дела Вїена, каре се діоъ дп 9. Іанїе 1815 прїнчїпеле домпїторїз дп дъкатъла Лъкка, дъпъ мортѣа са, авеа съ деа прїнчїпатъл пентрѣ тотдеава дп мъна тарелвї прїнчїпе де Тоскана, каре ера менїт съ домпїаскъ песте амбеле аче-сте прїнчїпате, їар зршъторїзл челвї діп тѣї авеа съ прїїмїаскъ дъкатъл Парма, Піаченца шї Гвастала, дъпъ мортѣа прїнчїесеї де Парма, вѣдъва лѣї Наполеон, фїїа репосатълвї дп-пърат ал Австрїеї Франчїск І. шї сора М. Сале а дптрѣ ферїчїре домпїторїзлвї дпш. ал Австрїеї Ferdinand І. Дптр'ачееа пшїтъл прїн-чїпе де Лъкка, п'ашептъ мортѣа, чї прїп зп кон-тракт къ датъ діп 4. Октомврие а. в. дъдъ прїнчїпатъл съъ дп мъна тарелвї прїнчїпе де Тоскана, мълцъмїндъсе ел, пъпъ ла алтъ скїпваре, къ о чївїлістъ вшїшоръ, че о ва траџе дела къртеа Тосканеї. (Дп пшъръл вїїторїз поте вом дескріе ачестъ маре скїп-варе маї не ларг).

Рѣсїа. Ст. Петерсѣврї 10. Октомврие. М. Са дпшъратъла се афлъ дп Варшавъ знде есте шї мареле прїнчїпе кїропомъла де троп, м. пр. Константїн шї прїнчїпеле Пас-кевїч.

— Колера пшеще тот не ачелеа къ-рърї ка ла 1831. Еа се афлъ пшмаї опт-мїле департе де Москва. Авъм ка шї а-тъчї, жертфеле челе маї десе шї ле їеа діп класа оашенїлор челор сѣрачї, маї а-лес а мълчїторїлор, карїї трѣїеск дп тоате зїмеле къ ракїз. Дптр'ачееа дп палатърї дпкъ дпшї фъкъ їотраре, ва съ зїкъ, дп астъ прївїндъ есте маї реа де кът чїзма; къчї де ачееа пропрїетарїї авѣдї се пот-сѣвїтї. (?) (Allgemeine Ztg)

Дела Орадіа маре.

(Брмаре.)

Ашвеле конфесіоні але ромънілор джкъ сънт джсърчіате къ скопърі ші интересърі кът егостиче, кът политиче, кът местекате. Аша поі зніді дорім пре тоді ромъніі аі траде ла зніре, скопъл кредіоней алътврат есте: ка съв епіскопі ромънеці джпрезнаці, съ фім маі джсъмъторі де кът пчо' аці дж Цара згъреаскъ; съ фім ромъні пв пмаі къ пштеле че ші къ фанта; съ авем дж бесерікъ къпътрі кърат ромънеці, попі джвъцаці ші іскъсці; съ пв фім поі джгржіді де плата ші трайла попілор, къ поноръл аша джкъ есте къ атътеа джждіі джгреоіат, кът цеше съв греомъател лор; съ авем сколе регълате, ші даскалі къ платъ; съ айвъ преодіі постріі градърі ла трептеле преодеці, ші аша, ші дждемн а лъкра пентрз децентареа попорълві, шч. *).

Ачесте тоате сънт соіте, ші кърат націонале. Джцііңъторіла дін Арад пв поте лъгъ проселітсма пезніт, дін взеле ка ачестеа пічі а зечеа шрте аръта. — Ноі ромъніі зніді авем епіскопі дін сънце ші відъ ромънеаскъ; іаръ фраціі постріі чеі пезніді де атътеа веакърі, де кънд саџ джпрезнат къ сжрвіі, дж діедезла Арадълві, Темішорей, ші а Вършецълві знде маі тоді кредіоншіі сънт ромъні, пшмаі вп епіскоп аџ ромън — пре чел дін Арад. Ал пострз епіскоп аре Домініз дін 72 де сате ші четъделъла Беішълві: чеі пезніді пшмаі че капътъ дела преодіі пентрз хіеротоніре, ші аша пшміта сіагеліе, — де знде зрмеазъ, къ кънд епіскопіі постріі даџ, атъчі чеі пезніді ащеаптъ, ші прімеск. — Епіскопъла пострз джтр'о категоріе къ чеі латіні, дж діета дъріі шеде ла Табла магналор, ші дж іоітмъ портъ сортеа ромънілор съі, ворвеше, се джтерпвне пентрз еі: кънд чеі пезніді пшмаі кънд ші кънд репезжандъсе ла діетъ, вітаці де сортеа ромънілор, ворвек чева дж кавса реліцізней, апоі іаръ шерт кътръ касъ, ші пв маі міжлоческ чева сълътос пентрз сърачіі ромъні; къ пв пре ромъні пъзеск. — Клеръл зніт джвадъ дж Віена, Песта, Съмъта ші Орадіа маре, каліфікандъсе асеменеа къ латініі дж шіңделе філософіче ші теологіче: а пезніцілор пшмаі дж Арад дін сздореа пъріңцілор тръінд, аџ шертінд ла алціі, аскълтъ „Богословіе.“ — Клеръл ромънеск зніт пв къмпъръ сіагеліе, че ле капътъ пентрз меріте, пв тръіеце дін сздореа попорълві, че дін фондъл реліцізней, авънд фіеце каре

зніт регълат дж 300 флорені де арц. престе ав. — Знде аџ пезніціі капітъл къ 6. капопічі тоді ромъні, ші върваді стрълвціді? Мъпъстіріле лор тоте сънт дж тъла сжрвілор, архімаңдріді тоді сжрві: че ле пасъ ачестора де джфлоріреа паціей ромънеці? — Епіскопіі чеі зніді дје Орадіа маре аџ къпътат семінаріз дела джълдатъл трон, дж каре дін зімеле лві Леополд ал II. къте 40 де тжнері, тоді првчці де ромън престе аі върескандъсъ, поді къдета, къді ромъні сърачі саџ ферічіт, ші се феріческ не джчетат пріп зніре дж інстітутъла ачеста, каріі алтміңтрелеа ераџ німіка. Семінаріз ка ачеста — пентрз едъкаціа пръвцілор — дін фондъл реліцізней, къ вані гата, регълат пв маі есте дж монархіа Австріей. Ші аці пв джчеатъ възътатеа тронълві дж прівіңда ромънілор фъръ тжсъръ арътагъ. Дж ашъ ачеста едіфіціла ачестей семінаріз къ 30 мії де флоріні дж арціот де поџ с'аџ рџдікат дін фъдament, саџ шъріт, ші саџ джфрмсегат ка съ фіе сжнервіа ромънілор. Тот акъта ам къпътат препарандіе, къ стіпендіз пентрз 2. джвъдъторі, ші 6 препаранді, чеіа къте 300, ешіа, къте 40 флорені дж арціот тръгънд дін фондъл реліцізней, ші паціа ромънеаскъ греотатеа ачеста пічі де кът, сжжгіндзо; ші тотъші веі зіче къ зніреа — дж Цара згъреаскъ — пв дждемълъ ероіче міжлоче пентрз децентареа ромънілор? — пентрз зідіреа бесеріцілор маі тълт де 80 мії де флорені саџ ресолват іаръ дін фъндъл реліцізней: оре фондъл націонал, не каре сжрвіі дж джтрезіңгъ, зідітаџ орекънд врео капель ромънілор? *).

Атътеа възътціі неаџ дървіт ноџ зніреа, міжлочіте пріп епіскопъла пострз чел ромънеск — Преа стрълвцітъл Домн Васіліе Ерделі; каре къ іоітмъ джвъпъіатъ се золеше пентрз ферічіреа ші лжмінареа ромънілор съі чеі зніді, — пре каре шіңделе, кълтвра ші рара джцелечівлне лаџ джвъредічіт а се пштъра джтре чеі маі вестіці епіскопі аі дъріі згъреціі. — Пре скърт, епіскопіі чеі зніді дін Орадіа маре дела джчепъгъл діедезълві пъпъ астъзі пре тълт ав фолосіт ромънілор: аша епіскопъл Драгош — къпътъл Домініла Беішълві, ші капітъла ромънеск. — Даравант міжлочі преатіңсъл інстітут семінаріал; Вълкан ромънъл чел маре, патронъл лігератърей ромънеці, фъндъл дімпаціџ дж Беіш къ 80 мії де ф. дж арц. къ пъле пентрз тінері ромъні де амве реліцізні. Ачесте тоте саџ фъкът джтрз зп жшътате де секълъ, де кънд епіскопатъл Оръзіі съ джцііңгъ. (Ва зрма.)

*) Адікъ Дтале пзці пасъ німік де догме, де врео валорк, възътате інтерпъ а релейі?? Домъле перікълос пріңціп, деградъторіз, — іаръ діо спзнем ші поі. Ва съ зікъ, дакъ тжрчіі рееніа а джпшлъта семіаъна не сф. Стефан ші протітеа европенілор тоте възъріле алкораніче, еі тревъеа съшї ланеде евангеліа. Дакъ с'ар джтъшїла, ка дж орі каре дін статъріле Европей съ се палде зп трон атеістік, адікъ сміңтіг, саџ кърат раціоналістік ші не ар протіте къте тоте, ам фі аллекаці къ тодіі а сфърма крзчеа?? Пентрз че тот маі къфъндът поі аша зржт скопърі націонале къ скопърі релейіосе? Пентрзкъ ші алціі фак аша.

Ped.

*) Фърте фърмосе допаціі, каре мерітъ а фі спъсе ші лъдате; де аці джсъ пв зрмеазъ къ алте конфесіі — съ австрадем дела зніре ші пезніре — ар фі пічі взне, пічі реле, пічі фолосіторе пічі перікълосе. Апоі ворва ера де проселітсма, ал кърсі скоп есте а демъстра маі мареа възътате інтерпъ а кътрей конфесіі. О конфесіе саџ е взнъ саџ е реа. Дакъ е взнъ, де че съ пв о прімім қиа талем? дакъ е реа, де че пв о стіпнім къ сіае реле! Ачест аргъмент дж репродъсе джпъ маі тълці ші Ерд. Ніг. дж тотна а. тр. Іа сама къ тот ка Дта ворвек десзніціі дін Ръсіа, протестанціі рсціфікаціі дін Ліфландіа, католіціі реформаціі дін Англіа. Че зрмеазъ де аці? —

Ped.